

- *Всички граждани могат да се включат в инициативата за преброяване на белия щъркел, като изпращат попълнен полеви формуляр по електронна поща до ИАОС или използват мобилното приложение и контактите на БДЗП*

През 2024 и 2025 г. предстои осмото международно преброяване на белия щъркел. Преброяването у нас ще обхване над 5000 населени места в цялата страна, като в него традиционно ще се включат експерти от Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС) и всички регионални инспекции по околната среда и водите (РИОСВ) съвместно със

специалисти и доброволци от Българското дружество за защита на птиците (БДЗП). Финансирането на полевата работа през 2025 г. е от Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС) към МОСВ. Преброяването на белия щъркел е методика за мониторинг към Националната система за мониторинг на състоянието на биологичното разнообразие (НСМСБР), която се

администрира и координира от ИАОС. Целта е с помощта на доброволци да се посетят всички населени места, в които белият щъркел гнезди, като за всяко гнездо се изготвя самостоятелен формуляр с информация за неговото разположение, конструкция, при наличие на малки – тяхната възраст и брой, снимков материал и пространствени данни. Подробна информация за методиката на събиране на данни може да се намери на интернет страницата на ИАОС – https://eea.government.bg/bg/bio/nsmbr/prakticheskoro-rakovodstvo-metodiki-za-monitoring-i-otsenka/Metodika_monitoring_Ciconia_Ciconia.pdf

Всички граждани могат да се включат в инициативата за преброяване на белия щъркел като изтеглят полевия формуляр от http://eea.government.bg/bg/bio/nsmbr/prakticheskoro-rakovodstvo-metodiki-za-monitoring-i-otsenka/Form_Ciconia_Ciconia.docx, попълнят в него данните за намереното щъркелово гнездо и изпратят попълнения формуляр по електронна поща до ИАОС на biomon@eea.government.bg или използват мобилното приложение и контактите на БДЗП <https://bspb.org/>

Международното преброяване на белия щъркел се извършва на всеки 10 години в над 40 страни по света, като първото преброяване е организирано през 1934 г. по инициатива на Германия. В България преброяването на гнездата на белите щъркели започва през 70-те години на миналия век.

При последното национално преброяване на белите щъркели през 2015 г. се установи по-висок брой гнезда и гнездящи двойки спрямо данните от 2004 г. Общо в България са установени 6981 гнезда, от които 5825 са заети от размножаващи се двойки. Броят на двойките бели щъркели се е увеличил с 1007 (21%). Темпът на нарастването се увеличава и се превръща в трайна тенденция, която за първи път е установена при преброяването през 2004-2005 г. Резултатите са публикувани в Националния доклад за състоянието и опазването на околната среда на <https://eea.government.bg/bg/soer/2015/biodiversity-nem/promyana-v-chislenostta-i-sastoyanie-na-populatsiyata-na-beliya-shtarkel-v-balgariya-pri-sedmoto-mezhdunarodno-prebroyavane-2014-2013-2015-g>

Белият щъркел е защитен вид. Съгласно Закона за биологичното разнообразие е забранено умишленото му улавяне под всякаква форма, преследване и обезпокояване, особено в периодите на размножаване и отглеждане на малките. Законът забранява също вземане на яйца, включително в случаите, когато те са изоставени, и вземане на намерени мъртви екземпляри. Белият щъркел е синантропен вид, обитава населените места и живее редом с човека. Затова се счита за един от най-чувствителните индикатори за състоянието на средата, която хората обитават.